

FANLARARO BOG'LIQLIK NUQTAI-NAZARIDAN TALABALARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI SHAKLLANTIRISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ASOSLARI

Termiz davlat universiteti magistratura bo'limi 70540201-Amaliy matematika
(sohalar bo'yicha) 2-kurs talabasi
Absamatov Orifjon Odiljonovich

Kirish Bugungi kunda axborot texnologiyalari (AT) dunyoning barcha sohalarida, ayniqsa ta'lim sohasida, muhim rol o'ynaydi. Kasbiy kompetentlik talabalarning mustahkam bilimlar va malakalarini shakllantirishga yordam beradigan muhim omil sifatida qaraladi. AT yordamida talabalarga zamonaviy bilimlarni o'rgatish va ularni amaliyotga tadbiq etish imkoniyatlari kengayadi. Fanlararo bog'liqlik esa turli fanlar o'rtasidagi o'zaro aloqalar va integratsiyani anglatadi, bu esa talabalarga keng qamrovli va amaliy bilimlar olish imkonini beradi.

Axborot texnologiyalarining ta'limda o'rni Axborot texnologiyalarining ta'lim tizimidagi o'rni har qadamda ortib bormoqda. Kompyuterlar, internet, mobil ilovalar va boshqa raqamli vositalar yordamida ta'lim jarayonini samarali tashkil etish mumkin. Bu vositalar:

- O'qituvchilarga o'quv jarayonini interaktiv va qiziqarli tarzda tashkil etishga imkon beradi.
- Talabalarga ko'p turli manbalardan bilim olish, o'rganish va mustahkamlash imkoniyatini yaratadi.
- O'quvchilarni mustaqil ishlashga, kreativ fikrlashga, muammolarni yechishga rag'batlantiradi.
- Online kurslar va simulyatsiyalar orqali real hayotdagi vaziyatlarga tayyorlashga yordam beradi.

Fanlararo bog'liqlik va kasbiy kompetentlik Fanlararo bog'liqlik, o'qitish jarayonida turli fanlar o'rtasidagi integratsiya va aloqalarni o'rnatishning ahamiyatiga e'tibor qaratadi. Bu bog'liqlik talabalarga turli sohalarda o'zaro aloqalar va o'rganishlarni chuqur tushunishga yordam beradi. Kasbiy kompetentlik esa quyidagi komponentlardan iborat:

1. **Kasbiy bilim** – o'z sohasida chuqur bilimga ega bo'lish.
2. **Kasbiy malaka** – o'quv materiallarini amaliyotga tadbiq eta olish.
3. **Shaxsiy sifatlar** – tashabbuskorlik, kreativlik, mas'uliyat va jamoada ishlash qobiliyati.

Fanlararo bog‘liqlik orqali kasbiy kompetentlikni shakllantirishda axborot texnologiyalarining o‘rni katta:

- **Tezkor o‘rganish:** Axborot texnologiyalari yordamida turli fanlarni o‘rganishda vaqtni samarali boshqarish va ulardan kengroq foydalanish mumkin.
- **Integratsiyalashgan o‘qitish metodlari:** Axborot texnologiyalaridan foydalanib, o‘qituvchilar bir nechta fanlarni integratsiya qilish orqali bilim berish metodikasini o‘zgartirishlari mumkin. Masalan, matematika va fizika fanlarini birlashtirib, talabalar uchun amaliy mashqlar yaratish mumkin.
- **Simulyatsiyalar va laboratoriya ishlar:** Kompyuter simulyatsiyalari yordamida talabalarga real hayotdagi kasbiy muammolarni yechish tajribasini beradi.

Axborot texnologiyalarining kasbiy kompetentlikni shakllantirishdagi asosiy usullari

1. **Interaktiv darslar:** Axborot texnologiyalaridan foydalanish orqali interaktiv darslar tashkil etish. Bu usul talabalarni mustaqil fikrlashga va yangi bilimlarni o‘zlashtirishga undaydi.
2. **Onlayn kurslar va treninglar:** Talabalarga turli onlayn platformalarda o‘z sohasidagi bilimlarni oshirish va ko‘nikmalarni rivojlantirish imkoniyatini beradi.
3. **Multimediali vositalar:** Grafiklar, videolar va audio materiallar yordamida ta'lim jarayonini boyitish va talabalarga ko‘p jihatdan yangi ma'lumotlarni ko‘rish va eshitish imkonini yaratish.
4. **E-learning tizimlari:** Elektron ta'lim tizimlari talabalarga turli fanning resurslariga kirish imkonini beradi, bu esa ularga o‘z bilimlarini mustahkamlashda yordam beradi.

XULOSA Axborot texnologiyalarining fanlararo bog‘liqlik nuqtai-nazaridan kasbiy kompetentlikni shakllantirishda qo‘llanilishi bugungi kunda ta'lim tizimini rivojlantirishda muhim rol o‘ynamoqda. Axborot texnologiyalari yordamida talabalar o‘z kasbiy sohalarida zamonaviy bilim va ko‘nikmalarni egallash imkoniyatiga ega bo‘lishadi. Bu esa ularning muvaffaqiyatli kasbiy faoliyatlarini amalga oshirishga zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <https://uz.ampi-nc.org> [elektron resurs]
2. <https://uz.centrodeprensa.org> [elektron resurs]